

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы

Карасу авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР

№ 10

19.11.2015ел

«2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Карасу авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль максатчан программы турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлры Федераль законга, «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлры Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Карасу авыл жирлеге башкарма комитеты:

1. «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» озак сроклы муниципаль максатчан программынын 1 нче күшымта нигезендә расларга.
2. Элеге каарарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга <http://aksubaev.tatar.ru> Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында да.
3. Элеге каарарның үтәлешен контролъдә тотуны үземдә калдырам.

Карасу авыл жирлеге

башкарма комитеты житәкчесе:

Ф.Х.Идиятуллин

**ОЗАК СРОКЛЫ МУНИЦИПАЛЬ МАКСАТЧАН ПРОГРАММА
»2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
карасы авыл жирлегендә мәдәният үсеше"**

Карасу авылы

Программа паспорты

Программа исеме	»2016-2020 елларга Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлегендә мәдәният үсеше"
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ Конституциясе, ТР, федераль законнар, ТР Законнары нигезендә эшләнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукий актлар белән
Программаның муниципаль заказчысы - координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге башкарма комитеты
Основные разработчики Программы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге башкарма комитеты
Максаты	Аксубай районы Красино авыл жирлеге халкының мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндеру һәм яңаларын формалаштыру, мәдәният учреждениеләренен, кинематография сәнгатенең шәһәр халкы һәм кунаклары өчен жәлеп итүчәнлеген арттыру Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге территорияндә яшәүче гражданнарның тынычлыгын, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлегендә аларның күренешләрен профилактикалау һәм кисәту нигезендә яклау дәрәҗәсен арттыру
Бурычлары	1. Милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү; 2. Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм кисәту; халыкның террористик һәм экстремистик идеология күренешләренә карата түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру вакыты	2016-2020 еллар
Ярдәмчे программалар	- "2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү" »2016-2020 елларга терроризм һәм экстремизмны профилактикалау"

Программаны финанслау күләме	2016-2020 елларга Программаны финанслау күләме, 2154,8 мең сүм тәشكил итә, шул исәптән: 2016 ел -420,0 мең сүм 2017 ел 428,4 мең сүм 2018 ел 429,4 мең сүм 2019 ел 438,0 мең сүм 2020 ел 439,0 мең сүм Искәрмә: программаны финанслау күләме фаразлау характеристында һәм бюджетларны формалаштыруны исәпкә алып ел саен тәзәтергә тиеш тиешле елга тиешле дәрәҗәдәге, шулай ук чарапарны финанслауга федераль һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бирү
Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәлелеге күрсәткечләре	Программа чарапарын гамәлгә ашыру 2020 елга артуга ирешергә мөмкинлек бирәчәк: төрле дәрәҗәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чарапарда катнашучыларның өлешен арттыру; сәнгать үзешчәнлегенең клуб формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру; торак пункт халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклауга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм програмmalар саны 5 кә кадәр чара дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым гражданнар белән уртак проектлар саны 2 проектка кадәр; торак пунктта "Сабантуй" татар халық бәйрәмен үткәрү саны -1; террор һәм - экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түзөмсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге территорииясендә толерантлык, башка культураларга хәрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълумат кинлеген формалаштыру; Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.
Программаның үтәлешен контролльдә тотуны оештыру системасы	Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге Советы; Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге башкарма комитеты.

Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенең Гомуми характеристикасы,

шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районының карасы авыл жирлегендә

муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе үз эшчәнлеген алып бара. Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлегенең мәдәният объектларының гомуми чөлтәре: 1 гомуми кулланышта булган китапханә, 1 мәдәни-ял иту тибындагы учреждение. Аксубай муниципаль районының карасы авыл жирлегендә мәдәният һәм сәнгать өлкәсенә ярдәм итүгә һәм үстерүгә 2014 елда жирлек бюджетыннан 396,1 мең сум акча юнәлтелгөн. Тармакта эшлөүчеләр саны 3 кеше тәшкил итә. Күп көнә акчалар матди-техник базаны үстерүгә, тармак объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә, мәдәният учреждениеләре жиһазларын комплекслы мәгълүматлаштыруга һәм модернизацияләүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүләр буенча, мәдәният учреждениеләренең хәзерге чөлтәре халыкның сорауларын тулысынча канәгатъләндерми. Халыкны бәяләүдә житәрлек тәэммин итеп беренче чиратта түбәндәге проблемалар белән бәйле:

мәдәният объектларын тигез урнаштырмау, гамәлдәгә учреждениеләренең чагыштырмача югары "кабул иту чиге" н саклау;

мәдәният учреждениеләре тарафыннан курсәтелә торган хезмәтләрнең күләме һәм төрлөре гражданнарның сорауларына, өстенлекләренең һәм көткәннәрене тулысынча туры килми;

мәдәният учреждениеләрен ял иту һәм иҗади эшчәнлек, мәгариф һәм үзбелдекле белем бирү, чаралар үткәрү, һәвәскәр берләшмәләр эшчәнлеге өчен заманча югары технологияле жиһазлар, шулай ук халыкның төрле категорияләре өчен, шул исәптән аз хәрәкәтләнүчеләр өчен һәм тормыш эшчәнлегенең башка чикләүләре белән мәдәният учреждениеләренең үçайлышының тәэммин иту чаралары белән житәрлек дәрәжәдә жиһазландырмау;

төрле сәнгать жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәзмә эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткәрү, концерт һәм башка сәнгать коллективлары өчен база буларак куллану өчен югары дәрәжәдәге эре заманча комплекслар дефициты

Мәдәниятләр өлкәсендә булган проблемаларны жиңү механизмы

Проблеманың эчтәлеге	Жиңү механизмы
Мәдәни-ял иту төкъдимнәре гражданнарның сорауларының бөтен диапазонын да каплый алмый	Мәдәни-ял иту эшчәнлеге өлкәсендә эшнең яңа формаларын һәм ысулларын керту
Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасы житәрлек дәрәжәдә үсеш алмаган	Матди-техник базаны нығыту һәм тармакны мәгълүматлаштыру, жиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчаларны, дәүләтнеке булмаган структураларны җәлеп

	иту
Инвалидлар, тормыш эшчәнлеге чикләнгән кешеләр өчен мәдәният учреждениеләренең житәрлек дәрәҗәдә булмавы	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән жиһазландыру, инвалидлар һәм башка аз хәрәкәтләнүче граҗданнар өчен мәдәният учреждениеләрен җайлаштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектлар эшләү һәм керту кирәклеге	Инновацион проектларга, ижади осталанәләргә грант ярдәме

Рискны көйләү һәм идарә иту чаралары

аларның программа максатларына ирешүгә йогынтысын киметү максатыннан

Программаны гамәлгә ашырганда куркынычларны анализлау һәм куркынычларны идарә итүне Программаның муниципаль заказчысы - координаторы Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге башкарма комитеты башкара.

Иң житди куркынычларга подпрограммаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертергә мөмкин. Финанс куркынычлары программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс куркынычын чикләү ысулы булып программа чараларының финанс курсәткечләрен һәм ирешкән нәтижәләргә бәйле рәвештә курсәткечләрне ел саен төзәту тора. Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге бюджетыннан Программа чараларын финанслау житмәү куркынычын киметү мәдәният, социаль партнерлык өлкәсендә инновацион проектларның инвестицион жәлеп итүчәнлеге механизминың формалаштыру юлы белән башкарыла. Административ куркыныч программаны нәтижәсез идарә иту белән бәйле, ул подпрограммаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерегә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысууллары булып:

программа чараларының үтәлешен контролъдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыруны агымдагы идарә иту механизмын камилләштерү;

программаны гамәлгә ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

Программа курсәткечләренең (индикаторларының) үтәлешен өзлексез мониторинглау;

халыкка мәгълүмат бирү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматны ачык бастырып чыгару.

Рисклар белән идарә иту буенча чаралар кабул иту программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү

нигезендә Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан башкарыла.

Төп максатлар, бурычлар, ахыргы нәтижәләрне тасвирлау

Программа һәм аны ғамәлгә ашыру вакыты

Программаның максаты 2014-2020 елларга "Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәте өстенлекләренә нигезләнә.

Аксубай муниципаль районның карасы авыл жирлеген социаль-икътисадый үстерү максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен кирәkle шартлар тудыру белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты-Аксубай муниципаль районның карасы авыл жирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать өлкәндәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, авыл халкы һәм кунаклары өчен мәдәният, сәнгать учреждениеләренең жәлеп итүчәнлеген арттыру. Бу максатка ирешү өчен системалы характердагы берничә мәсьәләне хәл итәргә кирәк, шул исәптән: милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү;

Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлегендә халык сәнгать кәсепләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының саклануын һәм нәтижәле файдалануын тәэмин иту; тәбәкара һәм милләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру

Программа программа чараларын ғамәлгә ашыруның муниципаль дәрәҗәсен күздә tota, аларның үзенчәлекле бурычлары тиешле подпрограммаларда чагылдырылган.

"2016-2020 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү" подпрограммасы милли музыкаль традицияләрен саклау һәм үстерүне, заманча музыка сәнгатен үстерүне максат итеп куя. Жирлекнең муниципаль концерт оешмалары чөлтәренең бүгенге торышын, концерт учреждениеләренең 2020 елга кадәр үсеш перспективаларын чагылдыра.

«Аксубай муниципаль районның карасы авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмы профилактикалау» подпрограммасы террористик һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түзәмсезлек формалаштыруны, Аксубай муниципаль районның карасы авыл жирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати кинлек формалаштыруны камилләштерә;

Программаны ғамәлгә ашыру вакыты 2016-2020 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программаны ғамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин иту законнарда билгеләнгән тәртиптә федераль бюджет, Республика, шулай ук Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге бюджеты акчаларын куллануны күздә tota.

Программаны финанслауның гомуми күләме 2175,3 мең сум тәшкил итә., шул исәптән:

2016 ел 418

2017 ел -426,3 мең сүм

2018 ел 434,9 мең сүм

2019 ел 443,6 мең сүм

2020 ел 452,5 мең сүм

Программаны ғамәлгә ашыруны ресурслар белән тәэммин итү фаразлау характеристында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алыш, ел саен коррекцияләнергә тиеш.

Программаны ғамәлгә ашыру механизмы

Программа чарапарын ғамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара эшчәнлеген тәэммин итә, чарапарны ғамәлгә ашыру барышын һәм турыдан-туры башкаручыларның акчаларны нәтижәле куллануын контролдә тота. Программа чарапарын ғамәлгә ашыру программа заказчысы тарафыннан Программа чарапарын башкаручылар белән тәзелгән муниципаль контрактлар нигезендә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына төгәл туры китереп башкарыла.

Программаның социаль-икътисади нәтижәлелеген бәяләү

Мәдәниятнең төп үзенчәлеге шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның артуында, шәхесләрнең қыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының үзгәрүендей күренә, бу ахыр чиктә җәмгыятьнең эшчәнлеге нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтижәләрен генә характерлаучы индикаторлар һәм цифрлы курсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шул ук вакытта конкрет Подпрограммалар үз нәтижәлелек курсәткечләрен үз эченә ала. Программаны һәм аның ярдәмче программаларын ғамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү муниципаль заказчы программаның координаторы тарафыннан башкарыла.

Программаны тормышка ашыруның төп социаль-икътисади эффекты Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге гражданнары тормышында мәдәниятнең социаль ролен күтәрүдә һәм, тиешлечә, Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлегендә тормыш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният өлкәсендә модернизацияләү курсын ғамәлгә ашыру өчен уңай ижтимагый атмосфера булдыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк:

Аксубай районы карасы авыл жирлегендә яшәүче халыкларның үзенчәлеге булганда бөтенлекне саклауга ярдәм итүче мәдәни кинлекнең бердәмлекен нығытуда;

ижәди эшчәнлек, халыкка тәкъдим ителгән мәдәни байлыкларның һәм мәдәнияттә һәм сәнгатьтә мәгълүматның төрлелеге һәм ирөшүчәнлеге өчен уңай шартлар тудыруда;

мәдәниятнең икътисади үсеше процессын активлаштыруда һәм тармакка җәлеп ителгән дәүләтнеке булмаган ресурсларны үстерүдә;

Мәдәниятте үстерү бурычлары әйләнә-тирә мохитне саклау бурычлары белән тыгыз үрелеп бара. Кагыйдә буларак, бу бәйләнеш мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау өлкәсендә, музей-тыюлыклар эшчәнлегендә күренә. Истәлекле урыннар һәм саклана торган тарихи-мәдәни территорияләр системасының формалашуы Экология һәм табигый мирасны саклау проблемаларын хәл итү белән турыдан-туры бәйле. Шулай итеп, Программа

әйләнәтире мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә мәдәният үсеше проблемаларын хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге программада каралган максатчан индикаторларга һәм курсәткечләргә чынлыкта ирешү дәрәҗәсе буларак бәяләнә.

«2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү» ярдәмче программы

Паспорт

Муниципаль ярдәмче программаның исеме	«2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү»
Муниципаль ярдәмче программаның максаты	<p>Аксубай районы Краснинский авыл җирлеге территориясендә бердәм мәдәни киңлек булдыру һәм саклау;</p> <ul style="list-style-type: none"> - мәдәният учреждениеләренең муниципаль берәмлекләрнең җирле үзидарә органнары, ижтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакүләм мәғълүмат чаралары, иҗади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү; халыкта гражданлык үзенчәлекен, әхлакый-әхлакый һәм толерант дөньяга карашны формалаштыру буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру. - эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү; - мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын күтәру
Бурычлары	<p>Торак пунктның мәдәниятен, сәнгатен үстерү, тарихи-мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.</p> <p>Планга ярашлы рәвештә МАССАКҮЛӘМ һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм программа чараларын үткәру.</p> <p>Мәдәни-ял чараларында катнашуучылар санын арттыру.</p> <p>Халыкта гражданлык үзенчәлекен формалаштыруны, иҗади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этник һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәдәниятен тәэмин итүче "мәдәният" өлкәсендә системаны үстерү һәм модернизацияләү</p>
Муниципаль ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	ТР Аксубай МР Карасу авыл җирлеге башкарма комитеты
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче	ТР Аксубай МР Карасу авыл җирлеге башкарма комитеты Карасинского сельского поселения

	Аксубаевского МР РТ
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты	2016-2020г.г.
Муниципаль ярдәмче программаны финанслау чыганаклары, шул исәптән еллар буенча:	Финанслау чыганаклары булып Аксубай МР карасы авыл жирлеге бюджеты акчалары тора Расходы (тыс. рублей).
	всего 2016 2017 2018 2019 2020
Жирле бюджет акчалары	2175,3 418 426,3 434,98 443,6 452,5
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның планлаштырылган нәтижәләре	Төрле дәрәҗәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; Клуб формированиеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру; Программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чаラларда катнашучыларның өлешен арттыру; Сәнгать үзешчәнлегенең клуб формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;

I. Подпрограмманы гамәлгә ашыру өлкәсенең Гомуми характеристикасы,

шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Жәмғыятынен хәзерге үсеш этабының үзенчәлеге булып, кешеләрнең рухи тормышын оештыручи факторларның берсе буларак, мәдәниятнен социаль роленең үсүе тора. Шул ук вакытта мәдәният кешелекнен рухи тәжрибәсе буларак қына түгел, ә һәр кешенең ижатка сәләтен формалаштыручи, кешелекнен яшәешенә нигез салучы, цивилизацияле тормышның қыйыммәтләрен һәм формаларын саклау сәләте буларак та чыгыш ясый. Жәмғыятынен мәдәни үсешенең кирәклө критерие булып кешенең ижади көчләрен, сәләтләрен һәм талантларын күрсәту һәм үстерү өчен кирәклө шартлар булуы тора. Халық тормышының мәдәни сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән мәсьәләләрне хәл итү, жирле үзидарә органнарының мәдәният өлкәсендәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм әлеге проблемаларны программа-максатлы метод нигезендә хәл итү кирәклеге билгеләнә. Муниципаль подпрограмма чарапарын гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын нығытуга юнәлдерелгән – бу мәдәниятне хәзерге шартларда Аксубай районы карасы авыл жирлегенең социаль-икътисади үсешенең иң мөһим ресурсларының берсе буларак тануны билгеләүче конкрет адымнар.

Подпрограмма чарапарын гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекнен барлық субъектлары катнашында социаль әһәмиятле максатларга ирешергә мөмкинлек бирәчәк, бюджет ресурсларын нәтижәле куллануны тәэммин итәчәк һәм ярдәм итәчәк:

1. Торак пунктның мәдәниятен, сәнгатен үстерү, тарихи – мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.
2. Планга ярашлы рәвештә МАССАКҮЛӘМ һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм программа чарапарын үткәрү.

ПРОГРАММАГА КЕРТЕЛГӘН ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү юнәлешендәге системаны модернизацияләү.

Бу процессны камилләштерү буенча чарапар системасы:

- клуб, китапханә системасында халық белән эшләү буенча эшнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;
- инновацион формаларны һәм ысуулларны үстерү;
- районның муниципаль берәмлекләре белән үзара хезмәттәшлекне тәэммин итү;

мәдәни-ял итү чарапарын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мәғълумати, фәнни-теоретик һәм методик тәэмин итү.

мәдәният өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләу; балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, ысулларын һәм чарапарын эшләу;

торак пунктның социаль-икътисади үсешендә кинрәк мәдәният учреждениеләре өчен шартлар тудыру;

халыкның ижади потенциалын үстерүгә ярдәм итү;.

Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмы профилактикалау ярдәмчे программы

исеме	Аксубай муниципаль районы Карасу авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмы профилактикалау ярдәмче программы
Төп эшләүчеләр	Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге башкарма комитеты
Иаксаты	Аксубай муниципаль районы Карасу авыл жирлеге территорииясендә яшәүче гражданнарның тормыш һәм тынычлык дәрәҗәсен, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тороу, Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлегендә аларның куренешләрен профилактикалау һәм кисәту нигезендә арттыру
Бурычлары	Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; Халыкның террор һәм экстремистик идеологиягә карата түзөмсөзлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру
Ярдәмчे программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2016-2020гг.
Ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганаклары:	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Карасу авыл жирлеге бюджеты акчаларын финанслауның гомуми күләме 15456,78 мең сум тәшкил итә, шул исәптән 2016 ел -2 мең сум 2017 ел -2,04 мең сум 2018 ел -2,08 мең сум

	<p>2019 ел 2,12 мең сүм</p> <p>2020 ел 2,16 мең сүм</p> <p>Искәрмә: подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характеристында һәм тиешле елга тиешле дәрәҗәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны финанслауга район һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бируге исәпкә алып ел саен төзәтергә тиеш</p>
Көтөлгөн нәтижәләр	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру террор һәм экстремистик күренешләрнең барлық фактларына карата түзәмсезлек формалаштыруны камилләштерә;</p> <p>Аксубай муниципаль районы Карасуавыл жирлеге территорииясендә толерантлық, башка культураларга хәрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмат киңлеген формалаштыру;</p> <p>Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын нығыту.</p>
Башкаруны контролъдә тотуны оештыру	Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контролъдә тотуны Аксубай муниципаль районы Карасу авыл жирлеге Советы башкара.

II. Программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Ярдәмче программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен нигезне Россия Федерациясе Конституциясе, шәхес, җәмгыять һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге федераль законнар, 2009 елның 5 октябрендәге Россия Федерациясендә терроризмга каршы тору концепциясе, 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясе, шулай ук милләтара, динара мәнәсәбәтләрне гармонияләштерүгә юнәлдерелгән башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләмәләр һәм яшьләрне патриотик тәрбияләү.

Хәзерге вакытта Аксубай районы Карасу авыл жирлегендә дини оешма теркәлгән, шул исәптән: мәселманның 1; православие юк; теркәлмәгән дини оешмалар: мәселманның 3; православие 1. Ижтимагый-сәяси, милләтара һәм конфессияара мәнәсәбәтләрнең торышы, тулаем алганда, төрле социаль тәркемнәр, милләтләр һәм диннәр вәкилләренең тотрыклылыгы, иглеклелеге, конструктив үзара хезмәттәшлеге һәм хезмәттәшлеге белән характерлана. Соңғы елларда дин тотучылар, православие чиркәүләре һәм мәселман мәчетләре саны артты.

Шул ук вакытта подпрограмманы әзерләү һәм аны ғамәлгә ашыру зарурлығы Татарстан Республикасында терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш өлкәсендәге заманча вәзгыйтьнең киеренке булып калуы белән бәйле.

Терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш практикасы хәзерге вакытта дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә, ижтимагый хәрәкәтләр һәм барлык гражданнарның тырышлыкларын берләштерүне таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районының карасы авыл жирлеге алдында торган иң кискен проблемаларны террорчылыкка каршы тотрыклылык дәрәҗәсен күтәрүнең үңай тенденцияләрен булдыру өлешендә хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк, нәтижәдә, гомуми иминлекне ныгытуга турыдан-туры йогынты ясаячак.

III. Мероприятия подпрограммы

«2016-2020 елларга Аксубай муниципаль районы Карасу авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау»

№ п/п	Чаралар исеме	Срок	Жаваплы (килешү буенча)
1	Өстәмә чаралар күрү: авыл яшьләренең мәшгульлеген тәэммин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу өчен мөмкинлекләрне киңәйтү; авыл яшьләренең ижтимагый хәрәкәтен үстерү буенча	2016-2020 гг.	Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге башкарма комитеты», Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының» мәдәният бүлеге " МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге.
2	Яшүсмерләр арасында экстремизмны профилактикалау һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлгә ашыру өлкәсендә Республика программалар һәм проектлар конкурсында катнашу.	2016- 2020гг.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, МКУ АМР мәдәният бүлеге, МКУ Мәгариф бүлеге АМР»
3	Жирлекнең дини берләшмәләрендә вәгазыләр һәм жомга намазлары вакытында дин тотучыларга системалы мөрәжәгать итү, дин тотуны формалаштыруга һәм саклауга юнәлдерелгән, шулай ук дин тотучыларның терроризм һәм экстремизмны конфликтлы	2016- 2020гг.	Авыл жирлеге башлыгы

	ситуацияләрне хәл итүнөң кабул ителмәслек ысууллары буларак бәяләвен булдыруга ярдәм итү.		
4	Басма һәм электрон ММЧ материалларына, уку-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга экспертиза үткәрүне оештырырга.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча)
5	Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча), карасы авыл жирлеге башкарма комитеты
6	Жәмғыяттә әхлакый сәламәтлекнә нығыту, милләтара һәм конфессияара мәнәсәбәтләр, күпләп булган объектларның, халыкның тормыш тәэмин итү объектларының террорчылыкка карши сакланышы проблемалары буенча «түгәрәк ёстәлләр» үткәрү.	2016-2020гг.	МКУ «Мәгариф бүлеге, МКУ» Мәдәният бүлеге, Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының ОДМС
7	Рәсми булмаган берләшмәләрне ачыклау буенча рейdlар.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге(килешү буенча),
8	Теркәлмәгән дини һәм милли берләшмәләрне ачыклау өчен дини конфессияләр вәкилләре һәм милли диаспоралар вәкилләре белән әңгәмәләр үткәрү	2016-2020гг.	Аксубай районында Россия Федераль миграция хезмәтенең ТР буенча идарәсе бүлекчәсе(килешү буенча),
9	Гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта кешеләр күпләп булган биналарда гәмәлләр буенча уку дәресләре үткәрүне оештыру	2016-2020гг	Аксубай муниципаль районы карасы авыл жирлеге башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча), ФДКУ 102 ПЧ ФПС ТР буенча (

			ярашу)
10	Мәгариф учреждениеләрендә барлык төрдәге сыйныф сәгатьләрен системалы рәвештә үткәрү, экстремизмың теләсә нинди формаларының жәмәгать куркынычлығын аңлату, бигрәк тә милләтләр һәм диннәр арасында дошманлыкны вәгазыләү	2016-2020гг	МКУ " Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге, Аксубай муниципаль районы дини конфессияләре вәкилләре (килешү буенча), Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча)
16	Подпрограмма чараларын мәгълүмати яктыртуны оештыру	в течении года	"Сельская новь" газетасы редакциясе (килешү буенча), карасы авыл жирлеге клубларында стендылар